

tvivle om Gudseierens Humanitet. Mine Ord, som det vil sees, naar Tidenden kommer ud, refererede sig kun til et noget for stærkt Udtryk af den ærede 1ste Landsthingsmand for 1ste Ræds (Rosenvorn), idet han sagde, saavidt jeg forstod ham, at Gudseieren vilde „udløbe“ Familien af den tiende Gaard; men at han skulde ville udløbe den Tiende, naar Loven tillægger ham at faae den tiende Gaard for Intet, det kan jeg ikke troe. Den ærede sidste Taler henpegede til, at Gudseieren maatte føle sig drevet til at udløbe dem i levende Live; men dersom det nu i Særdeleshed er ham om at gjøre at faae denne Gaard for at kunne indbrage den i Godssets Skove eller Marker, da er det ikke sagt, at det netop er ham saa meget om at gjøre at faae den i Fæstevens Levetid, naar han senere kan faae den og efterlade Godsset complet til sine Arvinger. Man kan heller ikke saa ganske stole paa, at de samme humane Hensyn som før ville gjøre sig gjældende efter denne Lov; thi naar denne Lov siger: naar Du har anvendt de humane Hensyn ved de 9 Gaarde, skal Du være fri for dem ved den tiende, da ligger der en Opmuntring for Gudseieren til at sige: nu har jeg opfyldt Lovens Bestemmelse med Hensyn til de 9 Gaarde, og den 10de er Godtgjørelsen derfor. Den ærede sidste Taler opfordrede mig til at paavise, hvilken Ret der var, og give en Taxation over Værdien deraf. Jeg har allerede anerkjendt, at der ikke findes nogen egentlig Ret Sted, men en paa almindelig Sædvane grundet villig Forventning om et humant Hensyn, og dette skal nu garanteres for de 9 Fæstefamiliers Vedkommende; men udsættes for at udslettes for den tiende. Det er dette, som jeg paa ingen Maade kan stemme for. Jeg har ikke paataget mig at paavise nogen Udvei; men jeg har bedet Udvalget at tage i Betænkning, om der ikke i Sammenligning med de Gøder, som de 9 Familier opnaaede, kunde fastsættes en vis Dvotabeel, som kunde ydes den tiende. Naar den ærede Taler sagde: det er ikke den tiende Gaard, men den tiende Tønde Hartkorn, kunde derved allerede antydes, at man maaskee kunde give den bortdragne Familie $\frac{1}{10}$ af Værdien i Medgift, for at den ikke for de 9 foregaaende Familiers Skyld skulde drage altsor nedslaaet

bort. Jeg vil endnu bemærke, at ingen af de ærede Talere har svaret mig et eneste Ord paa min første Bemærkning, om der ikke findes en Modsigelse Sted mellem den Passus, som under Ritr. c. foreslaaes til §. 1, og Paragraphen selv. Jeg vil, da det mulig er gaaet i Forglemmelse, fremhæve, at jeg ikke troer, at Arveskæfterne, om de ogsaa have Ret til at sælge og pantsætte, gaae ganske ud af Forbindelsen med det Gods, hvortil de før hørte; men dersom de hørte til et Stamhus, og de endnu efter Salget staae i Forbindelse dermed, hvorledes kan det da negtes, at Tillæggets Indhold maa blive en Indskrænkning af det, der tilsigtes i §. 1. (Se h. m. n. n. Det er noteret og skal blive foretaget i Udvalget).

Rosenvorn: Den ærede sidste Taler har sagt megen Vægt paa, at jeg har brugt det Ord „udløbe“. I den Anledning finder jeg mig som Jurist foranlediget til at udtale, at jeg har brugt et incorrect Udtryk. Dette Ord „udløbe“ er et almindeligt Udtryk i disse Sager, men „udaccordere“ er imidlertid det rette juridiske Udtryk. Man kjober ikke Gaarden, men man giver en Godtgjørelse til Fæsteren, fordi han opgiver sin Fæstebesiddelsesret. For saavidt den ærede Taler fremdeles lagde saa megen Vægt paa den ene Tiendebedel, da maa jeg gjøre opmærksom paa, at Forholdet meget vel kan stille sig saaledes, at denne bliver fordeelt paa alle Gaardene. Der staaer ikke, at man skal tage den tiende Gaard, men det Hartkorn, der svarer dertil. Det kan meget godt tages fra flere, skjøndt jeg vil indrømme, at det sjældent vil blive ligeligt fordeelt paa dem alle. For saavidt den ærede Taler fremhævede, om der ikke var en Incorrecthed tilstede i Forslaget Ritr. c. til §. 1, har den ærede Ordfører bemærket, at det vil blive Genstand for en Overveielse i Udvalget, men jeg finder mig dog foranlediget til at yttre, at jeg troer ikke, at denne Indsigelse er ganske begrundet; thi naar en Bondeeiendom er overdraget i Arveskæfte med Ret til at sælge og pantsætte, vil det være Tilfældet, at Fæsteren faaer sin egen Conto, i vedkommende Amtstue og ikke længer hører til Godssets Amtstue og saaledes gaaer ud af den egentlige Forbindelse med Godsset. Jeg